

7 –	ТЕМА: Аранжування академічної музики
7 --	
КЛАС: 7	
МЕТА: Ознайомити учнів з аранжуванням академічної музики та творчістю В.А.Моцарта. Розвивати вміння уважно слухати музику та висловлювати власні музичні враження від прослуханих творів. Розвивати музичний слух, увагу, пам'ять. Виховувати інтерес до слухання класичної музики та виконання пісень українських композиторів.	
Обладнання та уточнення: Музичний інструмент - баян, пісенник, тех.. засоби, диск або касети з композиціями, ілюстрації до музичних творів, портрет композитора В.А.Моцарта. Твори, що вивчаються на уроці: В.А.Моцарт Симфонія № 40 (1част.) – у виконанні естрадно – симфонічного оркестру під керівництвом П.Моріа (Франція); 2 – 4 частини у виконанні симфонічного оркестру ім. Фульда (Німеччина) – слухання В.Івасюк «Червона рута» - виконання.	
ТИП УРОКУ: урок поглиблення теми, комбінований.	
МЕТОДИ: бесіда, діалог, метод «Мікрофон», рефлексія.	
КЛЮЧОВІ СЛОВА: симфонія, академічна музика, академічний стиль, інструментування, аранжування.	
ХІД УРОКУ 1. Вхід під музику Л.Бетховена Соната №14 (час.1) у сучасній обробці. 2. Актуалізація опорних знань: фронтальне опитування класу. • Назвіть музичний твір, який щойно прозвучав. • Які муз. твори ми слухали минулого уроку? • Яку пісню розучили? Що вам відомо про її автора?	

3. Новий матеріал для засвоєння.

Сьогодні на тебе чекає зустріч з інструментальним аранжуванням. Разом ми пригадаємо основні групи інструментів і притаманні їм темброві звучання.

Пориньмо у світ симфонічного аранжування!

Назвіть основні групи музичних інструментів та охарактеризуйте притаманні їм темброві звучання.

4. Знайомство з композитором В.А. Моцартом.

В.А. Моцарт, австрійський композитор і представник класицизму, написав понад 50 симфоній.

Симфонія №40, соль-мінор — один із найвідоміших його творів. Написано симфонію 1788 року для оркестру, до складу якого входять флейта, два гобої, два кларнети, два фаготи, дві валторни та струнні інструменти. Складається твір із чотирьох частин, розміщених традиційно для класичного сонатно-симфонічного циклу. У творах В.А. Моцарта відчувається унікальність оркестрування. Так, сольні

партії з його творів виконують на скрипках, флейтах, гобоях і кларнетах, а весь оркестр інколи виконує лише супровід.

5. Музичне сприймання.

В.А. Моцарт. Симфонія №40, 1 частина, фрагменти 2-ї, 3-ї, 4-ї частин у виконанні симфонічного оркестру М. Фульда (Німеччина).

6. Аналіз прослуханого.

- ✓ Розкажи про своє враження від прослуханого твору?
- ✓ У чому, на твою думку, унікальність звучання оркестру?
- ✓ Охарактеризуй темброву палітру та засоби музичної виразності твору.
- ✓ Яка мелодія першої частини симфонії? Як змінювалася мелодія впродовж наступних трьох частин?

Щоб оцінити внесок В.А. Моцарта у світову скарбничку симфонічної музики, переглянь фрагменти фільму Мілоша Формана «Амадей».

Розрізняють аранжування народної музики та аранжування академічної музики.

Працюючи над обробкою музичного твору, аранжувальник використовує той вид аранжування, який допоможе найкраще зберегти композиторський задум. Так, можуть змінюватися *гармонія, темп, тембр*, інші засоби виразності, інколи додаються *вступ, кода* (завершення твору) тощо.

Академічна музика — це тип музики, що належить до писемної композиторської традиції та використовує сформовані в XVII—XIX століттях музичні форми і жанри, інструментарій і традиції виконавства. Протиставляється розважальній і народній музиці.

Термін «академічна музика» є спорідненим із терміном «класична музика». **Академічний стиль** - стиль у мистецтві, що відповідає традиціям, стійким правилам та встановленим зразкам, які пройшли випробування часом.

Після обробки твору склад інструментів, на яких виконують композицію, може бути абсолютно іншим. Це приклад оркестрування.

Інструментування (оркестрування) — це переведення музики з одного інструментального складу на інший, в якому зберігається задум композитора. Так, вокальні твори перетворюються в інструментальні, а сольні (наприклад, написані для фортепіано) — на оркестрові чи ансамблеві номери тощо. Процес інструментування вимагає від композитора знання специфіки музичних інструментів — їхніх технічних можливостей та виконавських прийомів. Один із найважливіших етапів розвитку оркестрування пов'язаний із творчістю композиторів віденської класичної школи — І. Гайдна, В.А. Моцарта, Л. ван Бетховена. Визнаними майстрами інструментування були Г. Берліоз, Р. Вагнер, М. Равель, М. Римський-Корсаков, Р. Штраус, С. Прокоф'єв, Д. Шостакович та інші.

Аранжування академічної музики — це видозмінення творів академічної класичної музики шляхом зміни деяких засобів виразності та додавання нових фрагментів твору. Існує кілька різновидів академічного аранжування:

інструментальне, вокальне (хорове) й електронне.

7. Музичне сприймання.

В.А. Моцарт. Симфонія №40, 1 частина у виконанні естрадно-симфонічного оркестру під керівництвом П. Морія (Франція).

Поль Морія (фр. *Paul Mauriat*) — франц. композитор, аранжувальник і диригент, який став відомим завдяки своїм аранжуванням для Шарля Азнавура. У його доробку є багато аранжувань відомих світових шедеврів.

- ✓ Порівняй звучання класичного симфонічного оркестру та оркестрування П. Морія для естрадно-симфонічного оркестру.

8. Розспівування. Вправи для розвитку муз. слуху та голосу (за вибором вчителя). Виконання пісні В. Івасюка «Червона рута».

9. Узагальнення вивченого матеріалу. Рефлексія.

- ✓ Що таке аранжування академічної музики?
- ✓ У чому особливість аранжування академічної музики?
- ✓ Охарактеризуй оркестрування В.А. Моцарта.
- ✓ Розкажи про свої враження від сучасного аранжування академічної музики Поля Морія.
- ✓ Що таке оркестрування?

10. Домашнє завдання.

Послухай твори академічної музики в сучасній обробці. Спробуй визначити,

що змінилося в новому творі.

11. Вихід з класу під звучання В.А. Моцарт. Симфонія №40.